

Faust (Spillenberg) Mária Anna 1930 – 2021

Nemrég kaptuk a szomorú hírt, hogy Faust Mária Anna, a „Miklós Faust Scholarship in Fruit Science” (Faust Miklós Gyümölcskutatói Ösztöndíj) alapítója 2021 április 24-én elhunyt.

Spillenberg Mária Anna 1930. április 21-én született Budaörsön, a községben magánorvosként működő szülők ikerlányainak egyike. A második világháború megpróbáltatásai után, amikor is apja katonarvosként teljesített szolgálatot a fronton, a család nehézségei folytatódtak. Házukat el kellett hagyniuk, mert a szovjet hadsereg ott rendezte be a budaörsi parancsnokságát. A lányok mindketten a Magyar Agrártudományi Egyetem Kert- és Szőlőgazdaságtudományi Karára (a korábbi M. Kir. Kertészeti Főiskola) iratkoztak be, ahol

kiváló eredményeket értek el, de származásuk miatt azonban mégsem kaphattak diplomát, amit csak az utolsó évben közöltek velük. Mária az egyetemi évek alatt ismerkedett meg férjével, Faust Miklóssal. 1954-ben házasodtak össze, s életük Kecskemét mellett a Városföldi Állami gazdaságban folytatódott, ahol az egyik tanyán szolgálati lakást is kaptak, ott nevelték kisgyermeküket és küzdöttek a mostoha körülményekkel. A már akkor is innovatív kertészmérnök addig ügyeskedett, amíg tanyai lakásukba gázpalackot szerzett, s gázrezsón melegítettek vizet a kis háztartásukhoz és kisgyermekük fürdetéséhez. „Tiltott robbanóanyag” rejtegetés miatt azonban feljelentették. Az újító ötleteikkel folyton falakba ütköző fiatalok az 1956 körüli forrásokban úgy döntöttek, hogy külföldre emigrálnak. Jugoszlávián át 1957-ben Olaszországba mentek, ahol egy menekülttáborban 20 hónapot vártak arra, hogy valamelyik tengerentúli ország befogadja őket.

Életpályájuk az Amerikai Egyesült Államokban folytatódott. Mint magyar emigránsok keményen dolgoztak mind a ketten, Máriát kezdetben a család és gyermekük foglalta le, de a munka mellett biológiát tanult, mikrobiológiából mester fokozatot (MSc diplomát) szerzett a Rutgers Egyetemen New Brunswickban (New Jersey). Később doktori tanulmányait a Marylandi Állami Egyetemen folytatta (College Park), ahol 1973-ban doktori fokozatot kapott, szakterülete a vízbőlőgia lett. Állást kapott a Smithsonian Intézet Botanikai Intézetében (Washington DC), ahol négy évtizeden keresztül folytatott aktív kutatómunkát. Főleg a trópusi, szubtrópusi korallzátonyok ökológiai és mikrobiológiai kérdéseivel foglalkozott, ezeknek a tengervíz elővilágára, táplálékláncára, és az emberi életre gyakorolt hatását vizsgálta kutatócsoportjával. A téma jelentőségét az utóbbi időszakban felgyorsuló klímaváltozás, és annak hatása a tengerek hőmérsékletére különösen kiemelte. A mintegy 120, magas presztízsű tudományos lapban megjelent publikációjuk igen jó visszhangra talált, minegy 5000 hivatkozást találunk cikkeire. Számos kiváló vízbőlőgusnak volt mentora a

világ minden tájáról, előszeretettel támogatta tudományos pályáját a külföldi tehetséges fiataloknak, segítette beilleszkedésüket.

Férje, Dr. Faust Miklós időközben az USA szövetségi gyümölcskutató intézetének lett az igazgatója, nemzetközileg elismert kertész szakember. Már a 70-es években minden támogatást megadtak és szívesen látták vendégül az akkoriban amerikai tanulmányútra érkező magyarokat. Fausték háza és a kutatóintézet Beltsville-ben mindig nyitva állt a magyarok számára, s élvezhették a család vendégszeretetét. Férjének korai halála (1998) után Mária ösztöndíj alapítványt hozott létre azzal a céllal, hogy segítse a fiatal magyar kertész kutatók amerikai tanulmányait. Az alapítvány létrehozásában Faust Mária segítségével volt, és aktívan közreműködött a Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem nyugdíjas docense Dr. Timon Béla. Végül 2000-ben a Cornell Egyetem és a Szent István Egyetem Kertészettudományi Kara között létrejött a megállapodás a Cornell Egyetemen létrehozandó „Miklós Faust Scholarship in Fruit Science” ösztöndíjról. Az ösztöndíjprogram elsődlegesen az Egyetemen oktató, kutató frissen doktorált gyümölcsstermesztési szakemberek számára elérhető, de igény alapján a Faust Alapítvány Kuratóriuma a Gyümölcsstermesztési Tanszék mindenkori vezetőjének véleményezése alapján dönt az ösztöndíj odaítéléséről. Az ösztöndíj fél, egyéves tartózkodást és kutatómunkában való részvételt biztosít a Cornell Egyetem kutatóállomásain. Magyarországról eddig már öt fiatal kutató Budapestről a Kertészettudományi Karról, illetve a Pécsi Tudományegyetemről kapott ösztöndíjat és kutatási támogatást. Így az alapítvány jelentős mértékben hozzájárul a fiatalok szemléletének tágitásához, nemzetközi kapcsolataik kialakításához, s ezáltal a magyar gyümölcskutatók fejlődéséhez. Az alapítvány kuratóriumának elnöki feladatait olyan neves professzorok látták el az elmúlt 20 év alatt, mint Chris Wien, Ian Merwin, valamint legutóbb Christopher Watkins.

A Faust Család a kertészeti és gyümölcsstermesztési tudományt több módon is támogatja. Faust Mária felajánlásával, anyagi támogatásával jött létre továbbá az Amerikai Kertészeti Tudományos Társaság (ASHS) és a Nemzetközi Kertészeti Tudományos Társaság (ISHS) koordinálásában a „Miklos Faust International Travel Award for Young Pomologists”. Az ASHS és ISHS tagként pályázó fiatal gyümölcskutatók, a díj odaítélését követően nemzetközi konferenciákon való részvételi, vagy utazási támogatást kaphatnak.

Faust Mária energikus, tetterre kész ember volt egész életében, vallásos meggyőződéséből fakadóan szeretettel, segítőkészséggel fordult minden rászoruló embertársához. Alapítványaival szeretett férjének kívánt emléket állítani, de nagyvonalú adományaival szülőhazájának és a magyar kertészetnek segít azzal, hogy az ösztöndíjakban részesülő fiatal kutatók előtt kinyitja a világot és megmutatja az utat a nemzetközi tudományos élet felé.

Emlékét szeretettel megőrizzük.

Dr. Hrotkó Károly és Dr. Simon Gergely